

Beslutsunderlag

Styrelsen 211203

Telefon: [031 64 74 00](tel:031647400)

Handläggare: Kristina Augustsson

Mejladress: kristina.augustsson@gryaab.se

Rapport Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

- Rapport Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll enligt bilaga 1 fastställs.
- Rapportens sammanfattning läggs in i årsrapport 2021.

Sammanfattning

Styrelsen ska enligt Göteborgs Stads riktlinje styrning, uppföljning och kontroll årligen utvärdera och förbättra det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. I detta arbete ingår att styrelsen får information och rapportering avseende resultat av såväl genomförda interna uppföljningar och utvärderingar som iakttagelser från extern revision och övrig tillsyn.

Som en del av kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska styrelsen i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärderingen samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

Den föreslagna rapporten utgör ett stöd för utvärderingen. Av förslaget framgår att Gryaab har ”Styrka” på alla bedömda områden utom ett där bolaget har ”Tillräckligt bra hantering”. Två områden avseende ”Riskbaserad styrning” har under 2021 höjts från ”Tillräcklig bra hantering” till ”Styrka”. Bakgrunden till höjningen är att Gryaab under 2020 gjorde en översyn på bolagets riskhantering. Det är bolagets bedömning

att Gryaabs system för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

Rapportens sammanfattning ska läggas in i årsrapport 2021. Gryaabs styrelse fattar beslut gällande årsrapport 2021 i februari 2022.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Samverkan

Beslutet har behandlat på samverkansgruppsmöte den 26 november 2021

Bilagor

1. Rapport Utvärdering av styrning, uppföljning och kontroll för 2021

Ärendet

Styrelsen ska enligt Göteborgs Stads riktlinje styrning, uppföljning och kontroll årligen utvärdera och förbättra det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. Styrelsen har att ta ställning till föreslagen rapport för denna utvärdering

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Styrelsen ska enligt Göteborgs Stads riktlinje styrning, uppföljning och kontroll årligen utvärdera och förbättra det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. I detta arbete ingår att styrelse får information och rapportering avseende resultat av såväl genomförda interna uppföljningar och utvärderingar som iakttagelser från extern revision och övrig tillsyn. Den föreslagna rapporten utgör ett stöd för utvärderingen.

Rapport för utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Rapporten innehåller ett antal påståenden som bedöms enligt en skala på tre steg:

- Styrka
- Tillräckligt bra hantering
- Förbättringsområde

Tillräcklig effektiv hantering syftar på att systemet med tillräcklig säkerhet ska säkerställa olika värden och att ambitionsnivån ska avvägas utifrån kostnad. I den föreslagna rapporten har alla påståenden utom ett bedömts som ”Styrka”. Det återstående påståendet har bedömts som ”Tillräcklig bra hantering”.

Tillräcklig bra hantering

Området som bedömts som ”Tillräckligt bra hantering” avser följande påstående under rubriken Åtgärder och förbättringsområden:

Fråga: Ledningen på samtliga nivåer säkerställer att organisationen analyserar brister och problem för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstått. Högsta ledningen ser till att brister och problem som är särskilt allvarliga, som återkommer eller som förekommer inom flera verksamheter tas om hand i förbättringsarbetet.

Bedömningen är att Gryaab har väl fungerande arbetssätt för att hantera avvikelser och att följa upp utvecklingsarbete för att effekterna ska bli som det tänkt. Analys av

brister för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstod görs dock främst av allvarligare avvikelser varför bedömningen blir ”tillräckligt bra hantering”.

Två områden som gått från ”Tillräcklig bra hantering till ”Styrka”

År 2020 bedömdes påståendena under Riskbaserad styrning som ”Tillräcklig bra hantering” men i år har de höjts till Styrka. Bakgrunden till det är att Gryaab, till följd av lekmannarevisorernas granskning för 2019 där ett antal brister kopplade till Gryaabs riskhantering konstaterades, genomförde en översyn på bolagets riskhantering under år 2020. Sedan 2020 arbetar styrelsen med riskhanteringen på styrelsens policydag och fastställer dokumentet Samlad riskbild som också beskriver hur riskerna ska åtgärdas två gånger per år. Den interna kontrollplanen bygger nu på den samlade riskbilden på ett tydligare sätt än tidigare men innehåller också andra kontrollmoment som styrelsen valt att bolaget ska fokusera närmare på. Styrelsen kommer fastställa den samlade riskbilden och den interna kontrollplanen för 2022 i december 2021. Styrelsen fastställer även denna rapport som ska läggas in i årsrapporten för 2021.

Gryaab har genom dessa åtgärder erhållit en bättre följsamhet mot Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll vad gäller riskhanteringen. Lekmannarevisorerna bedömde i granskningsredogörelsen för 2020 att Gryaab hade omhändertagit rekommendationen. Gryaab anser därför att denna punkt har gått från "Tillräcklig effektiv hantering" 2020 till att ses som Stark år 2021.

Rapportering av resultat från utvärderingen

Som en del av kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska styrelsen i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärderingen samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt. Det är bolagets bedömning att Gryaabs system för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

Sammanfattningen i rapporten ska läggas in i årsrapport 2021 som styrelsen fattar beslut på i februari 2022.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Styrelsen har att ta ställning till föreslagen rapport för den egna utvärderingen av system för styrning, uppföljning och kontroll som följer av Göteborgs Stads riktlinje

styrning, uppföljning och kontroll. Gryaab bedömer inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Bedömningen har gjorts med utgångspunkt i vad som står angivet om frågor av principiell beskaffenhet i Gryaabs ägardirektiv, Göteborgs Stadshus AB:s anvisningar för ärendeberedning och Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

Bolagets bedömning

Styrelsen ska enligt Göteborgs Stads riktlinje styrning, uppföljning och kontroll årligen utvärdera och förbättra det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. Den föreslagna rapporten utgör ett stöd för utvärderingen. Av förslaget framgår att Gryaab har minst ”tillräckligt bra hantering” på alla bedömda områden. Det är bolagets bedömning att Gryaabs system för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt. Styrelsen föreslås fastställa rapport Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll för 2021 enligt bilaga 1. Sammanfattningen i rapporten läggs in i årsrapporten för 2021.



Rapport - Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll 2021

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1 Anvisning.....	4
1.1 Utgångspunkter.....	4
1.2 System och förhållningsätt.....	4
1.3 Effektivitet.....	5
1.4 Påståenden i mallen	5
1.5 Arbetsgång.....	5
2 Kommentarer till Frågor	6
2.1 Kultur.....	6
2.2 Planering och uppföljning.....	6
2.3 Riskbaserad styrning.....	7
2.4 Åtgärder och förbättringsarbete.....	7
3 Sammanfattande bedömning - Till Årsrapporten.....	8

Anvisning

Denna rapport är avsedd som stöd och underlag för förvaltningens/nämndens och bolagets/styrelsens egen utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll (§29). Enligt anvisning i Årsrapport 2021 ska ni sammanfatta de viktigaste iakttagelserna från er utvärdering. Stadsledningskontorets utvärderingsmall med frågor som stöd har lagts in i en ny meny för checklistor i Stratsys. I avvaktan på att menyn färdigställs har vi skapat en rapport som hämtar in frågorna. Svaren som anges i rapporten sparas som historik i checklisten inför nästa års utvärdering.

Färgerna som svarsalternativ är en del av checklistefunktionen i menyn. Ni kan välja att ta bort färgerna manuellt efter export till word.

Har ni frågor kring rapporteringsfunktionen ta kontakt med process- och systemförvaltare på Intraservice

1 Anvisning

1.1 Utgångspunkter

Anvisning

Riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll ställer krav på att nämnd/bolagsstyrelse årligen lämnar en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt. I en organisation där beslutanderätt och arbetsfördelning delegeras inom verksamheten innebär betryggande styrning, uppföljning och kontroll att nämnden/styrelsen kan förlita sig på att det system som finns för att planera, genomföra, följa upp och utveckla verksamheten ger en rättvisande och tillförlitlig bild. Nämnden/styrelsen kan då utan att själv delta i handläggning eller beslut ha kontroll över verksamheten.

Riktlinjen fastställer också att nämnder och styrelser årligen ska utvärdera sitt system för styrning, uppföljning och kontroll för att förbättra effektiviteten. Denna bedömningsmall är ett stöd för utvärderingen som ska kompletteras med iakttagelser från andra interna och externa uppföljningar och granskningar.

29 § Nämnd/bolagsstyrelse ska årligen utvärdera och förbättra effektiviteten i det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. I detta arbete ingår att nämnd/bolagsstyrelse erhåller information och rapportering avseende resultat av såväl genomförda interna uppföljningar och utvärderingar som iakttagelser från extern revision och övrig tillsyn.

Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska respektive nämnd/bolagsstyrelse i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärdering samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt

1.2 System och förhållningssätt

Anvisning

Sammantaget ställer detta krav på att nämnderna och bolagsstyrelserna har ett effektivt system för styrning, uppföljning och kontroll som är dokumenterat i de delar där så bedöms verkningsfullt. Med system avses det ramverk av systematik, struktur och kultur som nämnden och förvaltningen eller styrelsen och bolaget använder sig av för att styra mot måluppfyllelse och fullgörande av uppdrag. Generellt sett brukar ramverk ha ett antal beståndsdelar som:

- Ledstjärnor för det som ska uppnås t.ex. vision, policy, mål, strategi, planer
- Ledstjärnor för det som ska uppnås t.ex. vision, policy, mål, strategi, planer
- Arbetssätt, arbetsformer, processer
- Organisationsstruktur
- Roller och ansvar, delegeringsordning och beslutsvägar
- Rutiner, arbetsbeskrivningar
- Mätssystem och mått
- Stödsystem (IT, kompetensförsörjning, ekonomistyrning m.fl.)
- Organisationskultur, värderingar, gemensamma förhållningssätt

Den sista punkten är särskilt viktig. Systemet för styrning, uppföljning och kontroll är helt beroende av organisationens och i synnerhet högsta ledningens förhållningssätt till det. Ledningens agerande måste stödja efterlevnaden av överenskomna arbetssätt och korrekt agerande överlag. Att motverka oegentligheter är en självklarhet.

1.3 Effektivitet

Anvisning

Det finns inte en allena rådande förklaring av vad ett effektivt system är. Denna bedömningsmall grundar sig på synen att ett effektivt system stärker organisationens förmåga att

- identifiera och prioritera det mest väsentliga (aktiviteter för måluppfyllelse, utvecklingsbehov, brister, risker)
- agera åtgärdsinriktat och komma tillrätta med grundorsaker till problem
- hålla en stringent linje i styrningen
- återföra information på ett effektivt sätt genom organisationens olika nivåer

1.4 Påståenden i mallen

Anvisning

Riktlinjen förenar krav från områdena intern styrning och kontroll och systematisk kvalitetsledning i den reguljära verksamhetsstyrningen. Bedömningsmallen omfattar ett antal påståenden som speglar dessa tre områden.

Varje påstående har tre svarsalternativ: styrka, tillräckligt effektiv hantering och förbättringsområde. Tillräckligt effektiv hantering syftar på att systemet med rimlig säkerhet ska säkerställa olika värden (se mer i riktlinjen) och att ambitionsnivån ska avvägas utifrån kostnad och nytta.

1.5 Arbetsgång

Anvisning

Nämnden/styrelsen är ansvarig för att utvärderingen görs och att resultatet rapporteras i årsrapporten. Eftersom nämnden/styrelsen förlitar sig på systemet för styrning, uppföljning och kontroll som förvaltning och bolag använder sig av, behöver förvaltnings-/bolagsledning ta huvudansvaret för att bedöma dess effektivitet i förhållande till påståendena. Avstämningen inför beslut i årsrapporten ger en möjlighet till dialog mellan nämnd/förvaltningsledning och styrelse/bolagsledning om hur systemet fungerar.

2 Kommentarer till Frågor




Anvisning

Frågorna i utvärderingsmallen är ställda till förvaltnings-/bolagsledning respektive nämnd/styrelse.





Kommentarer till respektive fråga utgör underlag för förvaltningens och bolagets egen utvärdering på nämnd/styrelsenivå.

Svarsalternativ och kommentarer till frågorna sparas i en checklista/utvärderingsmall som kommer att aktiveras för kontaktperson på förvaltnings och bolagsnivå som stöd för fortsatt utvärdering.



2.1 Kultur

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Ledningen på samtliga nivåer visar med sitt personliga agerande att det är en självklarhet att följa förhållningssätt, regelverk och överenskomna arbetssätt.	 Styrka
Ledningen på samtliga nivåer har arbetssätt för att identifiera och skapa en medvetenhet om situationer där det finns risk för oetiskt eller oönskat beteende och vidtar åtgärder för att minska risken för att sådana händelser inträffar.	 Styrka
Ledningen på samtliga nivåer uppmuntrar till tidig och öppen dialog och verkar därmed för ett gott kommunikativt klimat i organisationen. Det som är betydelsefullt för medarbetarens arbete och förståelse för sammanhanget har en självklar plats i återkopplingen från ledningen.	 Styrka





2.2 Planering och uppföljning

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Arbetssätt finns på plats för att nämnden/styrelsen ska erhålla relevant information för att kunna ta sitt ansvar i planeringen av verksamheten.	 Styrka
Organisationen har systematiska arbetssätt för att identifiera och ta hänsyn till behov och förväntningar hos dem verksamheten riktar sig till. Informationen och insikterna arbetas in i planeringen för nästa period.	 Styrka
Uppföljningen fokuserar på det som är väsentligt för att bedöma måluppfyllelse och förmåga att utföra grunduppdrag. Rapporteringen från uppföljningen från samtliga nivåer förmedlar på ett tydligt sätt de viktigaste slutsatserna.	 Styrka
Organisationen håller en stringent linje i planering, genomförande, uppföljning och utveckling och påbörjar ny cykel med slutsatser och lärdomar från perioden innan.	 Styrka

2.3 Riskbaserad styrning

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
<p>Ledningen på samtliga nivåer arbetar aktivt med riskhantering utifrån lagar, verksamhetens mål, skyldigheter och uppdrag. Högsta ledningen har urskilt och sammanställt verksamhetens viktigaste risker i en samlad riskbild som också beskriver hur riskerna åtgärdas utifrån vad som är påverkbart och vad som går att åstadkomma inom befintliga ramar.</p>	<p> Styrka</p> <p>Lekmannarevisorerna pekade i granskningsredogörelsen för 2019 ut Gryaab riskhantering som ett område för förbättring. Gryaab har under 2020 genomfört en översyn på bolagets riskhantering för att få en bättre följsamhet mot Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll vad gäller riskhanteringen. Lekmannarevisorerna bedömde i granskningsredogörelsen för 2020 att Gryaab hade omhändertagit rekommendationen. Gryaab anser därför att denna punkt har gått från "Tillräcklig effektiv hantering" 2020 till att ses som Stark år 2021.</p>
<p>Utifrån den samlade riskbilden har organisationen tagit fram en internkontrollplan. Den innehåller ett urval områden, processer och moment som är viktiga att granska för att kunna bekräfta att redan beslutade åtgärder eller kontroller fungerar som det är tänkt.</p>	<p> Styrka</p> <p>Lekmannarevisorerna pekade i granskningsredogörelsen för 2019 ut Gryaab riskhantering som ett område för förbättring. Gryaab har under 2020 genomfört en översyn på bolagets riskhantering för att få en bättre följsamhet mot Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll vad gäller riskhanteringen. En av de förändringar som Gryaab genomfört är att säkerställa att den interna kontrollplanen på ett tydligare sätt bygger på den samlade riskbilden. Lekmannarevisorerna bedömde i granskningsredogörelsen för 2020 att Gryaab hade omhändertagit rekommendationen. Gryaab anser därför att denna punkt har gått från "Tillräcklig effektiv hantering" 2020 till att ses som Stark år 2021.</p>

2.4 Åtgärder och förbättringsarbete

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
<p>Arbetsätt för att hantera allvarliga avvikelser och brister utan dröjsmål är väl förankrade hos medarbetare och chefer. Brister och avvikelser som uppstår rapporteras t.ex. omgående till närmast överordnad eller motsvarande.</p>	<p> Styrka</p>
<p>Ledningen på samtliga nivåer säkerställer att organisationen analyserar brister och problem för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstått. Högsta ledningen ser till att brister och problem som är särskilt allvarliga, som återkommer eller som förekommer inom flera verksamheter tas om hand i förbättringsarbetet.</p>	<p> Tillräckligt effektiv hantering</p> <p>Bedömningen är att Gryaab har väl fungerande arbetsätt för att hantera avvikelser och att följa upp utvecklingsarbete för att effekterna ska bli som det tänkt. Analys av brister för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstod görs främst av allvarligare avvikelser varför bedömningen blir "tillräckligt bra hantering".</p>
<p>Ledningen på samtliga nivåer säkerställer att förbättringsarbete och verksamhetsutveckling bedrivs utifrån behov och upplevelser hos dem verksamheten riktar sig till.</p>	<p> Styrka</p>
<p>Organisationen följer uppmärksamt utvecklingsarbete och förbättringar för att effekterna ska bli som det är tänkt. Syftet är att snabbt kunna justera eller komplettera åtgärderna för att få ut större nytta, men också att avsluta det som inte visar sig fungera så snart som möjligt.</p>	<p> Styrka</p>

3 Sammanfattande bedömning - Till Årsrapporten

Anvisning

Sammanfatta de viktigaste iakttagelserna från er utvärdering genom att redovisa era styrkor respektive förbättringsområden i förhållande till riktlinjens krav på systematik. (Anvisning i Årsrapport 2019)

Texten kopieras och klistras in under rubriken i Årsrapporten

Nedan följer de viktigaste iakttagelserna från utvärderingen.

Kultur - Gryaab arbetar i alla led för att ha en öppen dialog och ett gott kommunikativt klimat i organisationen. Under 2020 har Gryaabs uppförandekod och andra dokument som åsyftar att motverka oegentligheter uppdaterats. Alla medarbetare har fått information om dokumenten i syfte att skapa en medvetenhet om de värderingar som gäller på Gryaab men också för att skapa ett öppet klimat kring frågan att anmäla om något inte står rätt till. Gryaab har under 2021 behandlat frågor som är viktiga att tänka på när man är anställd på ett kommunalt bolag såsom jäv och bisyssla på avdelningarnas APT.

Gryaabs styrelse fastställde år 2020 Gryaabs medarbetar- och arbetsmiljöpolicy med riktlinjer som innebär att Gryaab ansluter sig till Göteborgs Stads policy för arbetsmiljö, medarbetarskap och chefskap med tillhörande riktlinjer. Gryaab kommer att följa upp resultatet av medarbetarenkäten som görs 2021 och arbeta utifrån resultatet av den.

Planering och uppföljning - Gryaab har en väl fungerande process för styrning, uppföljning och kontroll. Gryaab återrapporterar i enlighet med de anvisningar som följer av gemensamma rapporter och har rutiner för att fånga upp övriga frågor och önskad information från styrelsen. Gryaab införde inför år 2021 en tydligare tid- och arbetsplan för planerings- och uppföljningsarbetet. Planen innehåller de årligen återkommande ärenden som bolaget har att ta ställning till enligt Göteborgs Stads riktlinje för Styrning, uppföljning och kontroll samt de aktiviteter som bolaget har valt för att säkerställa att planerings- och uppföljningsarbetet håller god kvalitet. Bolaget arbetar vidare med samma mall för tid- och arbetsplanen för år 2022.

Riskbaserad styrning - I lekmanarevisorernas granskning för 2019 konstaterades ett antal brister kopplade till Gryaabs riskhantering. Gryaab genomförde med anledning av det en översyn på bolagets riskhantering under år 2020 och ett antal styrande dokument kopplade till riskhantering fastställdes. Sedan 2020 arbetar styrelsen med riskhanteringen på styrelsens policydag och fastställer dokumentet Samlad riskbild som också beskriver hur riskerna ska åtgärdas två gånger per år. Den interna kontrollplanen bygger nu på den samlade riskbilden på ett tydligare sätt än tidigare men innehåller också andra kontrollmoment som styrelsen valt att bolaget ska fokusera närmare på. Styrelsen kommer fastställa den samlade riskbilden och den interna kontrollplanen för 2022 i december 2021. Styrelsen fastställer även denna rapport som ska läggas in i årsrapporten för 2021.

Gryaab har genom dessa åtgärder erhållit en bättre följsamhet mot Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll vad gäller riskhanteringen. Lekmanarevisorerna bedömde i granskningsredogörelsen för 2020 att Gryaab hade omhändertagit rekommendationen. Gryaab anser därför att denna punkt har gått från "Tillräcklig effektiv hantering" 2020 till att ses som Stark år 2021.

Åtgärder och förbättringsområden - Gryaab har väl fungerande arbetssätt för att hantera avvikelser och att följa upp utvecklingsarbete för att effekterna ska bli som det tänkt. Analys av brister för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstod görs främst av allvarligare avvikelser varför bedömningen blir "tillräckligt bra hantering".

Det är bolagets bedömning att Gryaabs system styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.